

Sveriges mineralstrategi

Energi- och näringsminister Ebba Busch
23 juli 2026

Sveriges strategiska beroende

90%

Kinas andel av världens förädling
av kritiska metaller och mineral

70 %

Kinas andel av världens
gruvdrift av kritiska metaller
och mineral.

> 90 %

EU:s importberoende för
flera kritiska metaller

0,94 %

Sveriges andel av globala prospekterings-
investeringar i bas- och kritiska metaller

Cementkrisen i Slite 2021

Regeringsprövning av kalkstenstäckor i
undantagsfall, prop. 2021/22:15

branscher. Ett produktionsstopp i Slite bedöms kunna ha en kraftig negativ effekt på BNP, sysselsättning och arbetslöshet i Sverige på kort sikt.

upphör att gälla den 31 oktober 2021. Om inget nytt tillstånd till verksamheten finns vid denna tidpunkt finns en risk för att ingen bortledning av vatten får ske. Detta innebär att täckorna omedelbart skulle börja vattenfyllas och att de byggnader och den utrustning som finns i täckorna och som är en förutsättning för cementproduktionen skulle förstöras, med en akut cementbrist som följd och därmed de mycket allvarliga samhällseffekter som detta skulle innebära.

En bristsituation av en strategisk produkt såsom cement kan även få konsekvenser för uppbyggnaden och förmågan av Sveriges totalförsvär. *Fortifikationsverket* anger att det pågår en tidskritisk utbyggnad av infrastrukturen för totalförsvaret och att leveransstörningar för cement kan få allvarliga konsekvenser för denna utbyggnad.

produktionen är inhemsk. I ett scenario där Sverige blir beroende av import av cement från enskilda länder eller leverantörer utanför Europa kan det finnas risk för sårbarhet som kan utnyttjas för att utöva påtryckning mot Sverige, men också risk för att de långa transporterna utgör en sårbarhet i sig.

Tillgång till metaller och mineral måste
hanteras som en del av Sveriges
säkerhetspolitik.

Vision och långsiktiga mål

Regeringens vision

- Sverige ska vara en konkurrenskraftig gruvnation med snabba tillståndsprocesser, goda möjligheter till prospektering och en arbetsmiljö på hög nivå.
- Sverige ska vara en ledande gruvnation som tillvaratar och skapar mervärde av berggrundens resurser och som bidrar väsentligt till Sveriges, EU:s och Natos försvarsförmåga.
- Sverige ska vara en ledande innovationsnation inom gruv-, metall- och mineralteknik.
- Sverige ska nå en hög grad av cirkularitet av kritiska råmaterial.

Långsiktiga mål

- Fler metaller utvinns ur samma enhet för ökad resurseffektivitet och nyttjandegrad.
- Fler privata gruvor har etablerats.
- Produktionen av både basmetaller och kritiska metaller och mineral har ökat.
- Tillväxten samt innovations- och konkurrensförmågan inom gruvklustret har stärkts.
- Allmänhetens kunskap om gruv- och mineralnäringen har ökat.
- Acceptansen för gruvnäringen hos allmänheten har ökat.

Åtta prioriteringar

Förenkla tillstånds- processerna	Hållbar tillgång till mark och vatten	Ekonomisk säkerhet och beredskap	Utvecklat internationellt samarbete
Attraktivitet i prospektering och gruvutveckling	Satsa på forskning	Ökad resurseffektivitet och återvinning	Ökad allmän acceptans

En utredning tillsätts om skatter och avgifter för att stärka gruvindustrin

NUVARANDE ORDNING

Statens andel av mineralavgiften tillfaller statskassan, oavsett var brytningen sker

UTREDNINGENS INRIKTNING

Översyn av mineralavgiftens nivå samt analys av förutsättningarna för fördelning eller lokal kompensation

Syftet är att stärka gruvnäringens villkor och den lokala förankringen för mineralutvinning genom att analysera förutsättningarna för att en del av det värde som brytningen genererar kommer lokalsamhället till del.

Konkreta verktyg för att påskynda strategiska projekt

PROBLEM

De facto monopol över enskild kritiska mineral används som geopolitiskt vapen.

UTREDNINGENS INRIKTNING

Verktyg för att påskynda och attrahera privata investeringar i strategiska projekt. Det kan exempelvis handla om ett statligt ägt investmentbolag, uppdrag till berörda myndigheter eller Business Sweden.

Syftet är att stärka gruvnäringens villkor och den lokala förankringen för mineralutvinning genom att analysera förutsättningarna för att en del av det värde som brytningen genererar kommer lokalsamhället till del.

Fyra steg för att korta vägen från fyndighet till gruva

i.

Effektivare tillstånds-process

Utreda hur den samlade myndighetshandläggningstiden för att öppna en gruva kan kortas, med tidsfristerna i EU:s kritiska råmaterialakt som utgångspunkt för ambitionsnivån.

ii.

Ny miljöprövnings-myndighet

Regeringen avser att bilda en ny myndighet för miljöprövning, så att hela kedjan med prövning, tillsyn och miljörapportering fungerar mer effektivt.

iii.

Riksintresse för malmrika områden

Utreda hur mineralfyndigheter och större malmrika områden, såsom Malmfälten och Skelleftefältet, kan pekas ut som riksintresse enligt miljöbalken.

iv.

Finansiering av strategiska projekt

Utreda hur strategiskt viktiga gruv-, utvinnings- och förädlingsverksamheter kan etableras och finansieras utan att snedvrider marknader, exempelvis genom ett statligt ägt investmentbolag.

Sveriges mineralstrategi

Energi- och näringsminister Ebba Busch
23 juli 2026

